

nemførelse af bopælskrav og forbud mod at eje mere end én landbrugsejendom vil være et vidtgående indgreb i handelen med landbrugsejendomme, og i den skitse, som landboforeningerne har fremlagt i landbokommissionen, har man taget afstand herfra. På den anden side har husmandsforeningerne stillet sig på det modsatte standpunkt og anbefalet en skærpelse i forhold til embedsmandsskitsen.

En regel om, at man først kræver bopæl på en af ejendommene, når ejendom nr. 2 erhverves, medfører, at man ikke kan forhindre „fjerne“ af ejendom nr. 1.

En skærpelse af landbrugslovgivningen af den her nævnte art vil bidrage til at afskære udenlandske opkøb af danske landbrugsejendomme med henblik på kapitalplacering — det være sig varigt eller som spekulation. Man vil også kunne bremse den udenlandske lystgårdsefterspørgsel. Men man vil ikke kunne hindre udlændinge i at købe landbrugsejendomme med det formål at tage bopæl på ejendommen og drive den landbrugsmæssigt. En øget efterspørgsel af denne art vil — navnlig i grænseegnene — kunne rejse problemer af nationalpolitisk karakter.

Et bopælskrav for landbrug vil heller ikke være noget værn mod, at udlændinge erhverver udyrkede arealer såsom heder og klitter.

6. Uanset hvorledes lovgivningen om erhvervelse af landbrugsejendomme udformes, vil en aktivisering af den offentlige jordkøbspolitik være en nødvendig supplerende foranstaltning. Dette kan ske ved køb i det frie marked, hvilket ikke kræver nogen speciel lovgivning, men herved opnås heller ikke et særlig effektivt nationalpolitisk værn. Man er derfor kommet ind på at drøfte indførelse af en udvidet forkøbsretslovgivning.

Hvis forkøbsretten anvendes i ikke ubetydeligt omfang inden for et bestemt område, også i tilfælde, hvor køberen er dansk eller bosat her i landet, vil det næppe kunne hævdes, at der heri ligger en diskrimination over for udlændinge.

En sådan forkøbsretsordning rejser en lang række problemer, f. eks. med hensyn til hvilke ejendomme den skal omfatte, hvem der skal udøve den, og hvorledes

pengene skal tilvejebringes. Der vil også opstå spørgsmål om udnyttelsen af den erhvervede jord: Skal den sælges igen eller bortforpagtes eller lejes ud, og da på hvilke vilkår? Regeringen har haft en række foreløbige drøftelser af disse spørgsmål, men har ikke ment det rigtigt at lægge sig endeligt fast. Jeg håber, at vi også på dette punkt kan få en fordomsfri drøftelse og på grundlag heraf nå frem til en afklaring af, om denne vej er farbar.

7. Som jeg fremhævede før, rejser vort medlemskab af fællesskabet ikke blot problemer vedrørende adgangen til at erhverve fast ejendom her i landet; problemerne omkring jordens udnyttelse bliver samtidig accentueret. Industrialiseringen og byudviklingen vil blive fremskyndet gennem vort medlemskab af fællesskabet. Efterspørgslen efter jord til såvel byformål som rekreative formål vil blive forstærket. Gennem byreguleringslovgivningen og naturfredningslovgivningen søger man at skabe planmæssighed i bebyggelsen og samtidig sikre de landskabelige værdier.

Dette planlægningsarbejde er betydningsfuldt, og for at skabe det bedst mulige grundlag herfor har landsplanudvalget publiceret en zoneplan, der tilsigter en klarere arbejdsdeling mellem land og by. Dette vil produktivt mæssigt være til gavn for begge parter, og samtidig skabes der mulighed for at bevare nogle af de store, frie landskaber, som nu trues af en stærk udstykningsaktivitet og af sommerhusbyggeri. Zoneplanen skal ikke have retskraft i sig selv, den er alene tænkt som en administrativ vejledning.

I tilslutning hertil vil regeringen overveje at søge regions- og egnsplanlægningen fremmet. Det er af den største betydning, at der også ude i landet finder en planlægning sted, der i tilslutning til landsplanarbejdet kan fastlægge nogle hovedlinier for planlægningen i byudviklingsudvalg og fredningsudvalg og for kommunernes byplaner. På lokalt initiativ er der flere steder iværksat egnsplanlægning, og man må kunne bygge videre på dette initiativ.

Med zoneplanen har regeringen lagt op til en bred debat om disse problemer, og det glæder mig at se, at landboforeningerne i den tidligere omtalte skitse på en række væsent-